

Vážené dámy, vážení páni, vzácní hostia, drahí hostia a študenti!

Dovoľte mi, aby som vás čo najsrdečnejšie privítal **v mene Klubu Jozefa Murgaša a J. G. Tajovského**, ktorý je hlavným organizátorom dnešného slávnostného zhromaždenia. Ďakujem študentom Strednej priemyselnej školy Jozefa Murgaša a vedeniu školy za toto krásne a dôstojné kultúrne privítanie.

Stojíme tu dnes pri príležitosti, ktorá má pre náš klub, pre túto školu aj pre celé Slovensko hlboký a symbolický význam. Prišli sme uctiť človeka, ktorého meno nosí táto škola a ktorého genialita prepísala svetové dejiny komunikácie. Jozef Murgaš si zaslúži náš obdiv a trvalú spomienku.

Jozef Murgaš bol mimoriadny človek s obrovským záberom – bol to kňaz, maliar, geniálny vynálezca a priekopník bezdrôtovej telegrafie. Zároveň bol výraznou osobnosťou spoločenského a politického života Slovákov v USA a významným spolusignatárom Pittsburskej dohody, ktorá stála pri zrode spoločného štátu Čechov a Slovákov.

Cesta k dnešnému dňu a k tomuto dielu nebola jednoduchá. A vlastne – nebolo to inak ani pri samotnom Murgašovi.

Keď v roku 1904 Jozef Murgaš prihlasoval a úspešne vyskúšal svoj revolučný „**Tón systém**“ a tónovú moduláciu v r 1905, musel čeliť mnohým nepochopeniam a prekážkam. No bola to práve jeho vytrvalosť a vízia, čo prinieslo možnosť prenosu ľudskej reči a stalo sa základom pre vznik rozhlasového vysielania. Dnes, keď si pripomíname 100. výročie začiatku plnohodnotného pravidelného rozhlasového vysielania na Slovensku z roku 1926, vidíme, **aký obrovský technický pokrok tento tajovský rodák priniesol a aké pevné základy položil pre modernú komunikáciu.**

Ani náš projekt vybudovania pamätníka nebol ľahký. Počiatočná myšlienka skrsla v našom klube už v roku 2023. Našou prvou predstavou bolo osadiť pamätník v parku pred budovou Slovenského rozhlasu v Bratislave. Tento zámer sa nám síce nepodarilo zrealizovať, no naša snaha nebola márna – v roku 2024 sa nám podarilo dosiahnuť v spolupráci s Magistrátom hlavného mesta, že ten priestor bol oficiálne pomenovaný na **Park Jozefa Murgaša**.

Miesto, na ktorom stojíme dnes, je už v poradí **štvrtým zvažovaným miestom**. Po hľadaní a prekonávaní administratívnych aj logistických prekážok sme však hlboko presvedčení o jednom: toto miesto nie je len kompromisom, je to to **najsprávnejšie a najdôstojnejšie miesto**, aké sme si mohli želať. Pamätník pred

budovou školy, ktorá nesie jeho meno a pripravuje budúce generácie technikov a inovátorov, bude trvalým odkazom a inšpiráciou pre mladých ľudí.

Realizácia tohto diela by však nebola možná bez obetavosti a podpory mnohých z vás. Moje veľké poďakovanie patrí **autorovi diela, akademickému sochárovi Ladislavovi Sabovi**, za jeho umelecké stvárnenie a cit, s ktorým bronzovú bustu a celú kompozíciu vytvoril.

Rovnako chcem zo srdca poďakovať našim **spoluorganizátorom** – Strednej priemyselnej škole Jozefa Murgaša riad. Ing. Lubyovej a Banskobystrickému samosprávnemu kraju za otvorenosť, podporu a poskytnutie tohto čestného priestoru. Tiež chcem poďakovať Zastupiteľstvu Mesta B. Bystrica za podporu a pomoc pri realizácii, predsedovi OZ New FAcE Vladimírovi Ivanovi a aktivistovi Jaroslavovi Šebovi.

Moja vďaka patrí aj bývalému diplomatovi **Stanislavovi Vallovi**, ako aj režisérovi **Ladislavovi Kabošovi** za ich mimoriadnu pomoc pri príprave od vzniku projektu.

Osobitné a úprimné poďakovanie patrí **Jozefovi Petríkovi, p. farárovi z Tajova**. Je to človek, ktorý dlhé roky s obrovským srdcom šíri osvetu o živote a diele Jozefa Murgaša, ktorý má hlavnú zásluhu na vybudovaní pamätníka J. Murgaša v Tajove. Pre mňa osobitne bol počas celého procesu prípravy tohto projektu nesmiernou oporou a vzácnym poradcom.

Obrovská vďaka patrí našim **hlavným partnerom**: spoločnostiam **Slovak Telekom, United Industries, SPOLU SME Bystrica, Fórum pre komunikačné technológie, Výskumný ústav spojov, ANECT a Obci Tajov**. Ďakujem aj všetkým individuálnym darcom a členom Klubu Jozefa Murgaša a J. G. Tajovského, ktorí prispeli k tomu, aby sa tento sen stal skutočnosťou.

Pre mňa osobne má však dnešný deň aj veľmi hlboký, ľudský rozmer. Dnes plním sľub a víziu, ktorú mi vstúpil kedysi môj otec, učiteľ **Jozef Šebo**. Bol to práve on, kto už od roku 1950, v čase tvrdej totality, doslova z popola zabudnutia vytiahol dielo Jozefa Murgaša a položil pevné základy osvety, z ktorých po dlhé desaťročia čerpali mnohí autori, historici a aktivisti. A nechal mi jeden dôležitý odkaz, že tento veľký človek, zabudnutý génus Jozef Murgaš, musí mať raz doma svoj dôstojný bronzový pamätník. Som presvedčený, že dnes by bol na tento moment nesmierne hrdý !

Verím, že tento pamätník bude trvalou pripomienkou toho, že vytrvalosť, veda a odvaha myslieť dopredu dokážu prekonávať prekážky aj storočia. Víтам vás ešte raz na dnešnej slávnosti a odovzdávam slovo pre ďalší bod programu. Ďakujem !